

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
 Izdaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 10. uri / Velja mesečno prejemnik
 v predavi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
 ima tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštai število računa št. 11.400

Klic našega zavednega Pomurja

BESEDA K NEDELJSKI NACIONALNI MANIFESTACIJI V VERŽEJU.

Naša Prlekija je slavila v nedeljo pomembno slavlje, ki dasi lokalizirano na starodavni trg Veržej na Murskem polju, ni bilo zgolj lokalnega, temveč splošnega narodnega pomena, saj so se proslavili 400 in 250 letnice trške garde pri družili poleg Prlekov tudi Prekmurci, Medmurci in Varaždinci ter skupno manifestirali za svobodo našega severno-vzhodnega slovenskega ozemlja ter proti madžarskim revizionističnim težnjam. Mali, a zgodovinsko pomembni, slavni in ponosni trg Veržej ob naši zeleni Muri je tako znova uveljavil svojo zavest in postal prvi v vrsti borcev proti novim črnim naklepom naših tisočletnih sovražnikov. In prav on, kakor noben drug kraj našega obmejnega ozemlja, je imel popolno pravico spregovoriti tako glasno in jasno, saj so bili njegovi tržani tisti, ki so se že pred 1000 leti borili proti takrat še barbarskim Madžarom, ki so kakor neurje prihrumeli iz ogromne Azije ter razbili skupnost med severnimi in južnimi Slovani in pomandrali slovensko politično samostojnost v Panoniji.

Borili pa so se Veržejci in sploh Muro-poljci proti Madžarom tudi še dolga stoletja pozneje, zlasti proti Krucom, kakor so se tudi proti Turkom in jih pred 250 leti za vselej pregnali z naših prleških tal. Morda se moramo prav Veržejcem in Muropoljcem zahvaliti, da Madžari nikoli niso razširili svoje trajne oblasti preko reke Mure v našo Prlekijo, ki je zato ostala vedno tako trdno slovenska, da se je ob njeni zavesti razbil tudi davni nemštva in je tvorila naposled še močno oporo bratom na oni strani reke, tam v Slovenski Krajini! Prav tako lunaško so se z besedo in orožjem izkazali tudi v usodnem letu 1918—1919, ko je bilo treba osvojiti in osvoboditi zadnji ostanek zemlje nekdanje tako mogočnih panonskih Slovencev, naše lepo zeleno Prekmurje. Veržejci, Muropoljci in sploh Prleki so zato lahko zares s popolno pravico prvi povedali svojo voljo: »Zemlje naših pradedov, ki smo jo stoletja branili in s krvjo osvobodili ne damo več iz rok, pa naj store revizionisti karkoli hočejo! Branili jo bomo do zadnje kaplje krvi, in samo preko naših mrtvih trupel se lahko razširi madžarski globus!«

Besedam sivolasega zgodovinarja in rojaka preljata dr. Fr. Kovačiča, arhivarja profesorja Fr. Baša, varaždinskega župana dr. Novakovića, prekmurškega narodnega poslanca Hajdinjaka, dobrovoljca Pavla Horvata in drugih govornikov, ki so vsi nastopili

proti tujemu revizionizmu, so enako navdušeno pritrdjevali Prleki kakor Prekmurci, Medmurci in Varaždinci. Še bolj navdušeno so pa sprejeli smeje Horvato-ve besede, ko je dejal, da se ne branimo revizije, toda pravičnice, ki nam bo vrnila tiste pokrajine, ki so tisočletje obljubene s sinovi našega naroda, pa so nam bile po veliki svetovni vojni nasilno odvzete in priključene tujim državam, državam naših tlačiteljev in zatiralcev. Ne branimo se revizije, toda zahtevamo, da nam da slovensko Porabje, da se uresniči preroške besede pesnikov: »Znate pot do Sent Gotharda, kjer vrtela nosi Raba? Tam slovenska bo zastava slavno, dično plapolala!«, da se nam da zibelka slovenstva Koroška in solčna naša Primorska z Beneško Slovenijo!

Prleki in Prekmurci so se oglasili prvi, spregovorili so v nedeljo ob priliki tako ponosnega praznika dvestopetdesetletnice velike zmage veržejске trške garde nad Turki. Spregovorili so, a njihove besede ne smejo izzveneti v vetru in utihniti! Njihov odmev se mora razlegniti preko vse Slovenije in vse Jugoslavije, da, še več, preko vseh naših mej v srednjo in zahodno Evropo, da sliši naš klic in našo neomajno voljo. Svoje svobode, ki smo čakali nanjo tisoč let in smo si jo naposled priborili sami z lastno krvjo, te svobode ne damo nikomur, pa naj pride s severa, zahoda ali juga! Dolej smo na temne skomine naših nasprotikov vse preveč in predolgo molčali; puščali smo, da je govoril samo naš tisk. Prlekija je pa prva spoznala, da to ni zadosti, da mora spregovoriti tudi ljudstvo samo. In prav v tem je tisti veliki pomen nedeljske manifestacije v staroslavnem muropoljskem trgu Veržej! Klic Veržej je pa tudi poziv vsem nam, da se zavemo nevarnosti in se zato strnemo vsi v nepremagljivo enoto, ki bo enih misli in ene same neuklonljive narodne in državne volje. Samo če bomo povedali svetu, da nismo nekakšna »quantité négligeable«, s katero bi se lahko trgova-ko kakor s krošnjarskim blagom in da nismo slabotni prepirljivi, marveč složni bratje in državljani svoje velike in junške kraljevine Jugoslavije, samo takrat se nam zares ne bo treba bati prav ničesar, najmanj pa kakršnekoli revizije v našo škodo. Zato smo hvaležni Veržejci in Pomurci, da je spregovorilo in nam pokazal pot, po kateri nam je treba hoditi. Ljudstvo naj govori! Če ne bi verjeli tisku in diplomatom, ljudstvu bodo verjeli!

Hitlerjevci odvedli atentatorja Hoferja

TRIJE V POMOŽNE POLICISTE PREOBLEČENI HITLERJEVCI SO GA ODVEDLI IZ INOMOŠKE JEČE IN POBEGNILI Z NJIM.

DUNAJ, 30. avgusta. Kakor se poroča iz Inomosta, so se pojavile slinči tri v uniforme pomožne policije oblečene osebe v zaporu inomoškega okrožnega sodišča in zahtevale od upravitelja zaporov, da jim dovoli razgovor z voditeljem tirolskih narodnih socialistov Francem Hoferjem, ki je bil aretiran v zvezi s svo-ječasnim atentatom na dr. Steidleja. Ko je pripeljal lečar uniformirane neznance v Hoferjevo celico, so ti planili nanj, ga podrli na tla in ga z udarci onesvestili. Medtem pa so s Hoferjem nemoteno pobegnili v nekem že pripravljenem avtomobilu v smeri proti Italiji. Oblasti so odredile takojšnje zasledovanje begunov. V Griesu so avtomobil skoraj dosegli,

tedaj pa so začeli narodni socialisti iz prvega avtomobila divje streljati na zasledovalce, nakar so skočili z avtomobila in izginili v sosednjem gozdu. Zasledovalci so našli v avtomobilu krvave sledove. Deželna vlada je dala takoj vso mejo napram Italiji hermetično zapreti, da bi tako ujela begune. Ves avtomobilski in pešpromet z Italijo je bil ustavljen. Istočasno je odredilo policijsko ravnanje strogo racijo za politično sumljivimi osebami in je takoj zaprla nad 50 narodnih socialistov. Dogodek v sodnih zaporih, ki se je odigral z bliskovito naglico, je izzval med prebivalstvom veliko senzacijo.

Povečanje oborožene sile Avstrije

VELESILE SO DOVOLILE AVSTRIJI POVEČANJE VOJSKE. KOMENTARJI TISKA. NEVAREN PRECEDENS. AVSTRIJSKI VOJNI MINISTER NAPOVEDUJE ŽE UVEDBO REDNE VOJAŠKE OBVEZNOSTI.

LONDON, 30. avgusta. Angleška, francoska in italijanska vlada so dovolile Avstriji za dobo 1 leta ustanovitev pomožnih čet 8.000 moč, na kar so pravkar pristale tudi države male antante. Po senžermenski pogodbi sme imeti Avstrija stalen kader 30.000 vojakov, vendar doslej tega števila še nikdar ni dosegla. V smislu določb mirovnih pogodb ne bo smela trajati službena doba novih pomožnih čet nad 6 mesecev. Pogoj tega dovoljenja velesil pa je, da smatra avstrijska vlada ta kontingent kot nekako prehodno ustano-vo. Zadevna revizija senžermenske pogodbe je bila storjena v popolnem soglasju vseh prizadetih držav.

LONDON, 30. avgusta. Vesti, da se je avstrijski vladi posrečilo v pogajanjih z velesilami dobiti dovoljenje za zvišanje števila avstrijske vojske na sistem milice, so izzvale v tujakšnjem tisku različne komentarje o tem, da je to začetek revizije mirovnih pogodb in nevaren precedens za zahteve Nemčije, ki prav tako zahteva povečanje svoje vojske in uvedbo obvezne vojaške dolžnosti. »Daily Telegraph« pa poroča, da so vse te vesti pretirane in da ne gre za revizijo mirovnih pogodb, kar se tiče klavzul o vojskah premaganih držav. Avstrija ima po mirovnih pogodbah pravico na mnogo večjo voj-

sko, kakor pa jo v resnici ima in je zato prav na podlagi te pogodbe zaprosila avstrijska vlada pri velesilah za povečanje svoje majhne vojske, toda na sistemu milice, ker bi današnjega sistema vojaških najemnikov za zvišano število vojske državna blagajna nikakor ne mogla prenesti. Avstrijska vlada je to povečanje svoje vojske motivirala z nevarnostjo neredov v državi, velesile pa so razumele, za kakšne nevarnosti in možnosti neredov prav za prav gre.

DUNAJ, 30. avgusta. Uradno sporočilo, ki ga je dal vojni minister Vaugoin o skorajšnji uvedbi splošne vojaške dolžnosti v Avstriji, je izzval v vsej avstrijski javnosti največje zanimanje. Uradno poročilo pravi, da bo nova ureditev avstrijske vojaške sile omogočila izobrazbo mladine v disciplini in patriotskem duhu, obenem pa bo povečana avstrijska vojska nedvomno tudi odgovarjala dejanskim potrebam države. Nadalje naglašja, da je dovoljenje, ki je bilo dano Avstriji za povečanje njene vojske, velik moralni uspeh, ker je bila s tem ukinjena ena izmed najtežjih določb mirovnih pogodb, ki je doslej onemogočala Avstriji izpolnitev in pravilno ureditev vojaške sile.

Stabilizacije dolarja ne bo še kmalu

URADNE IZJAVE ROOSEVELTA. A MERIKA SE ŠE NAJMANJ ENO LETO NE BO UKVARJALA Z VPRAŠANJEM STABILIZACIJE.

WASHINGTON, 30. avgusta. Predsednik Združenih držav Roosevelt je podal po svojem predvčerajšnjem sestanku z guvernerjem Angleške banke Montaguem Normanom in guvernerjem ameriške »Federal reserve bank« Harrisonom preko svojega osebnega tajnika naslednje sporočilo: »Na večerajšnjem sestanku ni bila izgovorjena niti beseda o kakem valutnem vprašanju.« Baje ga je obiskal Montague Norman izključno le iz gole kurtoazije.

WASHINGTON, 30. avgusta. Z ozidrom na razne vesti o stabilizaciji dolarja je bila objavljena predsinočnjim

iz Bele hiše programatična izjava o valutni politiki Amerike. Ta izjava naglašja, da stabilizacije dolarja ni pričakovati najmanj še v bodočih 12 mesecih. Istočasno se vlada trudi zadržati nestabilnost dolarja v nekih tesnih mejah, da ne bi bila ogrožena obnovitev ameriške zunanje trgovine. V omenjenem meddobju bo vlada natančno proučila celokupen valutni problem z namenom, da se ustvari neka valutna enota, katere kupna moč bo manj izpostavljena spremembam, kakor pa je bil dosedanj zlati dolar.

Habsburžani tožijo Avstrijo

PARIZ, 30. avgusta. Listi poročajo, da je prispel na Dunaj bivši nadvojvoda Maks Habsburški, da započne v imenu 50 članov bivše avstrijske vladarske hiše civilni proces proti Avstriji za vrnitev vsega njihovega zaplenjenega imetja v vrednosti ene milijarde francoskih frankov. Tožitelj opira svojo zahtevo na trditev, da zaplenitev ni bila v duhu senžermenske mirovne pogodbe.

Japonska miroljubnost

PARIZ, 30. avgusta. Kakor se poroča iz Tokija, izjavljajo japonski vladni krogi, da so vesti o vojni nevarnosti na Tihem oceanu, ki jih je razširil evropski tisk, popolnoma brez podlage. Japonska nima nobenega namena napasti kako vodilno pomorsko velesilo, če le niso prizadeti interesi japonskega prestiža in japonskega naroda. Če ostale pomorske velesile izvajajo svoj

pomorski gradbeni program, ne sme nihče japonski zameriti, če tudi ona izpopolnjuje svoje vojno brodoge.

ITALIJA IN ALBANIJA.

RIM, 30. avgusta. Italijanski poslanik v Tirani je prispel v Rim, kjer je imel takoj daljšo konferenco z Mussolinijem o temeljnih smernicah novega tiranskega pakta. Obojestransko nape- ti položaj med Italijo in Albanijo naj bi se izboljšal in olajšal s pogodbo, ki naj bi bila ugodna za obe strani.

DR. THALER ZAPUŠČA EVROPO.

DUNAJ, 30. avgusta. Bivši avstrijski kmetijski minister dr. Thaler bo odpotoval 8. septembra iz Inomosta s 70 tirolskimi kmeti in njihovimi ženami v Južno Ameriko, kjer bo pričel praktično izvajati svoj stari načrt, po katerem namerava del avstrijskih kmetov preseliti v Južno Ameriko, po možnosti v Paragvaj.

Dnevne vesti

Z nožem v srce

Uboj v Žicah pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.

Krvava kronika je zopet obogatela za nov žalosten primer. Preteklo nedeljo zvečer je v Žicah pri Sv. Lenartu v Slov. goricah zabodel med prepričani 21letni posestnikov sin Janez Perko 20letnega posestniškega sina Konrada Kegla iz Žic, ki je na mestu izdihnil.

O uboju smo izvedeli te-le podrobnosti: Preteklo nedeljo zvečer okrog 20. ure je prišel na orožniško postajo k Sv. Lenartu v Slov. goricah posestniški sin Maks Kegl iz Žic in povedal, da leži njegov brat Konrad mrtev na cesti. Opisal je tragično bratovo smrt in izpovedal, da sta se z bratom vračala iz Lenarta na kolesih proti domu. Ko pa sta dospela do Perkove hiše, ki stoji na samoti ob cesti, je planil iz hiše Perkov Janez in pričel streljati s samokresom na njiju. Ker ni zadela nobene, je pričel klicati na korajžo, nakar mu je odgovoril Konrad, ki je skočil preko ograje in se spoprijel z Janezem. Med ruvanjem je Perko izvlekel iz žepa nož in ga zabodel Konradu v srce. Konrad je obležal v mlaki krvi na cesti mrtev.

Ko so se podali na kraj uboja orožniki, so našli Konradovo truplo zelo razmesarjeno. Poleg njega je ležal okrvavljen kol, s katerim se je branil proti nasilnemu Perku. Orožniki so poiskali ubijalca in ga aretirali. Pri prvem zaslišanju se je Perko zagovarjal s silobranom. Truplo tragično preminilega Konrada Kegla je obducirala komisija in so ga pretekli tork pokopali na šentlenarskem pokopališču. Ubijalca pa so odvedli v šentlenarske sodne zapore, od koder ga bodo te dni ekskortirali v Maribor.

NAŠIM NAROČNIKOM! Današnji številki »Večernika« smo priložili položnice. Prosimo vse cenjene naročnike, da nam naročnino za mesec september nakažejo. Prosimo tudi vse one naročnike, ki so z naročnino še v zaostanku, da jo takoj poravnajo, da nam ne bo treba ustaviti pošiljanja lista, kajti le oni naročniki, ki redno plačujejo, imajo pravico do redne dostave lista. — Uprava »Večernika«.

Včeraj je obhajala v najožjem prijateljskem krogu odhodnico ga. Vali Cotičeva. Narodni družini g. prof. Cotiča želimo na njenem novem mestu v Ljubljani mnogo sreče in da zbere okoli sebe toliko odkritosrčnih prijateljev, kakor jih je imela pri nas v Mariboru!

Sprememba v banovinskem svetu. Z odlokom notranjega ministra je bil na lastno prošnjo razrešen dolžnosti član banovinskega sveta za murskosoboški okraj g. Franc Faflik, župnik v Kančovcih, na njegovo mesto pa je bil imenovan g. Štefan Kührar, posestnik in mlinar v Pucemlihu.

Iz državne službe. Za višjega davčnega kontrolorja v 6. položajni skupini je postavljen pri davčni upravi v Celju g. Stefan Šuc, davčni inspektor v Konjicah, za davčnega kontrolorja v 7. položajni skupini pri davčni upravi v Mariboru g. Alojzij Cotič, dosedaj v Krškem in davčni kontrolor v isti skupini pri davčni upravi v Mariboru g. Martin Obersnel, doslej na službi v Litiji. Iz državne službe je odpuščen g. Veseli, oficial 9. položajne skupine pri železniški delavnici v Mariboru.

Premestitev v učiteljski službi. Premesteni so bili naslednji meščanski učitelji oziroma učiteljice: Albert Zlatka s Senovega v Škofjo Loko, Marija Tičarjeva iz Velikega Bečkereka v Maribor, Metod Škerjanc iz Novega Sada v Trbovlje in Lucijan Janež od Sv. Lenarta v Mežico.

Kraljeva zahvala Maistrovim borcem. Kakor smo poročali, so poslali Maistrovi borci s svojega ustanovnega občnega zbora dne 13. t. m. Nj. Vel. kralju vdano-stno brzojavko. Včeraj pa je zveza sprejela od maršalata dvora na Bledu pismo s kraljevo zahvalo za vse izraze zvestobe in vdanosti.

Uprava »Mariborskega tedna« se tem potom zahvaljuje vsem darovalcem daril izredno uspele efektne loterije, vsem razstavljalcem vinske pokušnje, kakor tudi ostalim razstavljalcem in vsem, ki so na katerikoli način pripomogli do tako odličnega uspeha Mariborskega tedna.

Opozorilo staršem dijakov, ki ne stanujejo v Mariboru. Z železnico ali avtobusom smejo prihajati v srednjo šolo le oni prvošolci (novinci), katerih bivališče ni in 20 km oddaljeno od Maribora. Radi rednega dohoda in odhoda vlaka ne smejo zamuditi šolskega časa. Prvošolci (novinci), ki se vozi s kolesom ali vozom, ne sme stanovati nad 6 km od Maribora. Učenci 2.—8. razreda in repetenti 1. razreda se smejo vsak dan voziti v šolo le, če ne traja njihova vožnja z železnico ali avtobusom nad 1 uro. Ako pa ima tak učenec-potnik na koncu 1. semestra 2 ali več slabih ocen iz naučnih predmetov, izgubi te ugodnosti. Vsak učenec-potnik naj si preskrbi pri svojem okrajnem načelstvu potrdilo, koliko km znaša oddaljenost bivališča staršev od Maribora.

Prebojni indigo, karbon papir v la kovosti, traki za stroj; 71. Blišnik. Izlet mariborskih brezposelnih učiteljev in učiteljic se radi nujnosti vrši že jutri t. j. v četrtek 31. t. m., in ne v petek. Zbiralnice ob 7. uri zjutraj pri samostanu Šolskih sester.

Polovična vožnja za kongres mladih intelektualcev v Ljubljani je po odloku M. S. Br. 17983 od 17. 8. 1933. odobrena.

Strelcem Slovenske Bistrice! Strelci iz Slovenske Bistrice in okolice, ki se nameravajo udeležiti vsedravnih strelskih tekem od 3. do 9. IX. v Beogradu, naj se do 1. septembra javijo tajniku tamkajšnje strelske družine g. lekarnarju Mondiniju. Člani imajo prosto vožnjo.

Iz društva jugoslovanskih akademikov. Seja odbora DJA bo drevi ob 20. uri v društveni sobi. Predsednik.

Šahovski tečaj. Kulturno društvo »Triglav« bo priredilo z začetkom nove sezone več šahovskih tečajev, in sicer za gospode in dame. Tečaji se bodo priredili za začetnike in že izurjenije igralce ter se zato vabijo vse dame in gospodje, da se ali nauče šahovske igre ali pa izpopolnijo svoje znanje. Celokupen sestanek vseh prijateljev, kakor tudi starih članov bo v torek 5. septembra ob 20. uri v »Češki sobi« Narodnega doma, (vhod iz Kopališke ulice). Prijave sprejema gosp. Bogdan Pušenjak, Maribor, Miklošičeva ul. 2 I., kjer se tudi dobe vsa pojasnila.

Začetek šole blizu se, mladini nabavit' bo treba vse. Knjige, zvezke, tud' pa tabličico, kar pač za razne šole bo. Saj je treba raznih teh reči, ki se jih pri Weixlu po ceni dobi. Ne le, da je izbira velikanska, je tud' postrežba hitra — amerikanska.

Glasbena šola »Mladinski dom« Cvetlična ulica št. 28. opozarja ponovno, da bo vpisovanje od 1. IX. naprej vsak dan od 10. do 12. ure in od 15. do 17. ure. Omembe vreden bo zlasti pouk violine, ki ga bo nudil znani violinist Tarao Poljanec, absolvent praškega konservatorija. **Delavsko pevsko društvo »Enakost«**, Studenci, priredi ob priliki svoje 10letnice jubilejni koncert dne 2. septembra v dvorani g. Sluge v Studencih pod vodstvom g. Križmana. Začetek ob 20. uri.

Večerni promenadni koncert v mestnem parku bo priredila jutri v četrtek od pol 20. do 21. ure godba »Lira« pod taktirko kapelnika g. Poliča. Koncert bo le, če bo ugodno vreme.

Iz tajništva JNS. V nedeljo 3. septembra ob 10. uri dopoldne bo v Resnikovi gostilni v Melju članski sestanek JNS za III. mestni okraj. Ker se bodo na tem sestanku razpravljale zelo važne zadeve, se priporoča vsemu članstvu, da se sestanka sigurno udeleži!

Ceneno meso. Jutri v četrtek 31. VIII. se bo prodalo od 7. ure naprej na stojnici za oporečeno meso pri mestni klavnici 50 kg govejega mesa po 5 Din kg. **Najstarejša gimnazija predvojnne Srbije** je gimnazija v Kragujevcu, ki bo ob začetku letošnjega šolskega leta slavila stoletnico svojega obstoja. Pokroviteljstvo nad pomembno kulturno proslavo, za katero se vrše velike priprave, je prevzel naš kralj.

Jadranska straža v Mariboru. Gregorčičeva ulica 26, poziva vse člane, ki so prijaviili svojo udeležbo za proslavo v Splitu, da dvignejo potne objave. Ob tej priliki sporočamo še ev. interesentom, da imamo še nekaj objav na razpolago. — Ugodnost četrtinske vožnje traja od 4. do 14. septembra. Vse potrebne podatke dobite v pisarni.

Izletnikom Jadranske straže v Split. Ker je v interesu stvari, da nas pride na proslavo čimveč in to skupno iz vse dravske banovine, sta sklenila oblastna odbora Ljubljana in Maribor, da se izletniki združijo na Zidanem mostu. Udeleženci iz Maribora se odpeljejo 4. sept. ob 17.47 z osebnim vlakom, ter se priključijo v Zidanem mostu ljubljanskemu brzovlaku. Prosimo vse izletnike, naj prijavijo do 1. IX. v naši pisarni svoj pristanek, da moremo oskrbeti ev. poseben voz.

Jugoslovanski psihiatri bodo imeli svojo letno skupščino 1. septembra v državnih bolnišnicah za duševne bolezni na Ste-njencu pri Zagrebu. To je druga skupščina tega društva, ki šteje že 54 rednih članov iz vse države. Glavna razprava bo posvečena osnutku zakona o duševnih boleznih in bolnišnicah za umobolne.

Lep junak v gobji sezoni. Prava gobja sezona se letos zaradi hladnega vremena, ki je nastalo po zadnjem obilnem deževju, še ni mogla prav razviti. To pomanjkanje gob na mariborskem trgu občutijo prav neprijetno naše gospodinjice, zlasti pa še mariborski gostilničarji in restavraciji. Davi pa je prinesla v Maribor neka kmetica od Sv. Barbare v Slov. goricah gobana pravega orjaka med gobami, težkega nič manj kakor 900 gramov. Začudo pa kmetica za ta krasni gobji eksponat kljub splošnemu pomanjkanju gob ni zahtevala več kakor 6 Din.

Tragična smrt družinskega očeta. Ko se je v predpretekli noči vračal domov z nočnim tovornim vlakom iz Čakovca v Malo Sobotico kretnik Jernej Verbnik, si je hotel prikrajšati pot in je v bližini svojega doma skočil z vlaka. Priletel pa je tako nesrečno na tla, da je prišel pod kolesa, ki so ga popolnoma raztrgala. Verbnik, ki zapušča vdovo in 7 nepre-skrbljenih otrok, je bil na mestu mrtev.

Nenadna smrt neznanca. Včeraj popoldne okrog 14.30 je sedel v Vlahovičevi gostilni na Aleksandrovi cesti za mizo neki starejši čedno oblečeni moški in si naročil jed ter pijačo. Nenadoma pa je neznanec pričel bruhati in se je nezavesten zgrudil na klop. Reševalci, ki so bili poklicani na pomoč, so ga hoteli prepe-ljati v bolnišnico, vendar jim je že med prevozom v avtomobilu umrl. Truplo so reševalci prepeljali v mrtvašnico na mestnem pokopališču. Oblasti doslej še niso mogle ugotoviti njegove identitete. Mrtvec je mahne postave, star 60 do 65 let in je bil oblečen v rjave hlače ter križast jopič. Pri sebi ni imel nobenih dokumentov, denarja pa le 16.25 Din.

Protirevizionistično zborovanje Narodne obrambe v Beogradu na filmskem platu. Tukajšnji kino »Union« in Grajski predvajata v svojem predprogramu do sobote 2. septembra filmski posnetek mo-gočnega protirevizionističnega zborovanja Narodne obrambe v Beogradu.

Kino Union. Od torka do vključno četrta prvovrsten film »Svobodna ljubezen« z Normo Shearjevo. Film prekrasne, globoke vsebine, obenem pa visoke pesmi ljubezni. Dne 1. septembra otvoritev nove sezone s popolnoma novim vefilmom »Skrivnostna vrata« po romanu Edgara Wallace. Od 1. septembra dalje bodo vsak dan tri predstave in sicer ob 4., pol 7. in pol 9. uri.

Grajski kino. Samo še dva dni vefilmi: »Sveti plamen«. Gustav Fröhlich, Dita Parlo. Ta krasni film močne dramatične vsebine, napravljen po istoimenski gledališki igri Someresta Maughamana. Je film svetovnega slovesa. Še nikdar Gustav Fröhlich ni igral tako naravno, kakor prav v tem filmu. Dne 1. septembra otvarjamo sezono z vefilom »Ljubezen, nepremagljivi diktator«. Renate Müller, Georg Aleksander. Od 1. septembra dalje bodo vsak dan tri predstave in sicer ob 4., 7. in 9. uri.

Pri ljudeh z nerednim delovanjem srca povzroči kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice, če jo popijete vsak dan zjutraj na tešče, lažodno miko iztrebljenje črevesja.

Da osvežite kri, pijte nekaj dni zapored zjutraj čašo naravne »Franz Josefove« grenčice. Od mnogih zdravnikov zapisa-na »Franz Josefova« voda uravnava delovanje črevesja, krepi, žleodec, izboljšuje kri, pomiri živce, povzroči, da se človek splošno dobro počuti in da ima jasno glavo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerij-skih trgovinah.

Pri nakupu

šolskih potrebščin vzamem v plačilo tudi hranilne knjižice tukajšnjih denarnih zavodov. Pod istimi pogoji prodam tudi dober koncertni klavir. Veletrgovina V. Weixl. 3192

Veterinarska razstava, ki bo prirejena v okviru letošnjega jesenskega velesejma v Ljubljani od 2. do 11. septembra, bo prav za vsakega zelo zanimiva in poučna. To razstavo bo priredila dravska sekcija jugoslovanskega veterinarskega združenja, kar nam jamči, da bo razstava obsežna in verna slika sodobnega živinozdravstva ali veterine, kakršne do sedaj tudi v visokokulturni tujini še niso videli. Razstava bo obsegala sledeče: I. Pogoji in pomen živinoreje v naši državi. II. Embriologija, porodništvo. III. Nega in hranjenje mladih živali. IV. Razvojne in vzgojne bolezni. V. Higiena nege živali. VI. Higiena prehrane. VII. Anatomija in fiziologija. VIII. Pasma. (Konj, govedo, svinja, ovca, koza, perutnina, kuncerja, čebele, ribe). IX. Kužne bolezni. X. Zatiiranje in fekcij-skih in parazitarnih bolezni. XI. Druge bolezni. XII. Forenzična veterina. XIII. Bolezni kopita in parkljev. XIV. Veterinarska praksa. XV. Mazaštvo. XVI. Higiena živil animalskega izvora. XVII. Živalski promet. XVIII. Živalske sirovine. XIX. Vsakdanje izkoriščanje živali. XX. Druge male živali za sport in izkoriščanje, njih higiena in bolezni. XXI. Veterinarski pouk in literatura. XXII. Sem-tizem veterinarjev Jugoslavije. Že iz tega kratko navedenega programa je razvidno, kako važna bo ta prireditel za vse, ne samo za našega kmetijskega gospodarja. Razstava bo obsegala dva razstavna paviliona v pribl. izmeri 2.000 m² razstavnega prostora.

Smrt v Dravi. Preteklo nedeljo proti večeru so potegnili iz Drave pri Sturmovi grabi nad Falo 19letnega delavca Avg. Filipa iz Javnika, občina Brezno. Pokolnik, ki je bil doma iz Guštanja, je imel na sebi le kopalne hlače, v roki pa je krčevito stiskal žepni robec. Filip se je utopil 20. tm. pri kopanju. Po komisijskem ogledu je bilo truplo pokopano na pokopališču v Selnici ob Dravi.

Pazite na otroke! Včeraj je prevrnil 2½ letni Drago Černetič iz Trstenjakove ulice nase lonec kropa in zadobil tako nevarne opekline na glavi in po hrbtu, da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

Avtarkija je danes pot, po kateri hodijo vse države, ki iščejo vsaj začasnega izhoda iz sedanje krize. Zato skrbje povsod za to, da ostane narodni denar doma. Pri nas bi bilo treba to vsak dan znova ponavljati tistim, ki kupujejo po nepotrebnem razne svoje potrebščine izven mej naše države. Treba bi pa bilo to naglašati tudi glede raznih zavodov n. pr. zavarovalnic. Vsi oni, ki jim je pri srcu gospodarska usoda naše domovine, naj se poslužujejo samo tistih zavodov, pri katerih ostane denar in zaslužek doma in ne gre v nam sovražno tujino. V tem oziru bo treba še dosti agitacije in odločnih besed.

Nočni napad. V pretekli noči je neki neznanec napadel domov vračajočega se zasebnega nameščence Stanislava Novakovega iz Maistrove ulice in ga udaril z nekim trdim predmetom tako močno po glavi, da je Novakovega obbila kri in moral poiskati potrebno prvo pomoč na rešilni postaji. Za napadalcem poizveduje policija.

Nezgoda delavke. Ko se je sinoči vračala s kolesom proti domu 25letna delavka Angela Donikova, stanujoča na Ptuj-ski cesti na Tezmem, je nenadoma padla s kolesa in si občutno poškodovala levo roko. Zdravi se v bolnišnici.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 12,5 stopinj C; minimalna temperatura je znašala 11,8 stopinj C; barometer je kazal pri 17 stopinjah 741,4 reducirana na ničlo pa 739,4; relativna vla-ga 82; vreme je tiho in oblačno. Vremenska napoved pravi, da ne bo nobene bistvene spremembe.

Cvetke z vrta ptujskega »Štajerca«

KAKO LAŽNJIVO, ZLOBNO IN NERAZSODNO JE OPISOVALO BIVŠE NEMŠKUTARSKO GLASILO PTUJSKE DOGODKE.

»Nemiri v Ptuj! Preteklo nedeljo so se vršili v Ptuj veliki nemiri, ki so dovedli celo do hudih tepežev. Kar naprej je poudarjati, da so vsi ti nemiri posledica tiste grde narodnjaške gonje, ki jo je vdomačilo sovraštvo tudi pri nas na zelenem Štajerskem... Narodnjaški prvaki so sklicali za preteklo nedeljo shod družbe CMD zato, da bi posadili prvaki svoj narodnostni gonji krono. Člani te družbe nimajo drugega namena, nego širiti panslavistične deželne — izdajalske namene. Družba je kranjska in ima svoj sedež v Ljubljani. Naravno, da so bili meščani in zlasti mladina razburjeni in tako so nastali prepri... Najnesramnejša laž in podlo obrekovanje je, da se je šlo proti slovenskemu kmetu. Z okoliškim kmetom smo stali vedno v dobrem prijateljskem razmerju. Mi izjavljamo še enkrat, da ni imel nobeden demonstrantov ničesar proti slovenskemu kmetu...

V soboto popoldne se je zbralo nekaj ljudi na kolodvoru, da bi si ogledali iz Kranjske došle rešetarje. Policija, ki je dobila pomoč iz raznih drugih krajev, je izdala naročilo, da se ne smejo nositi narodni znaki. Vkljub temu je prišlo nekaj prvakov z njimi, med njimi zlasti advokatski koncipient dr. Koderman in železniški uradnik Gregorka. Začuli so se klicati »Nemški psi!« in zaradi tega so postali ljudje tako razburjeni, da je prišlo do tepeža. Dr. Koderman je bil pri tem seveda pošteno oklofutan. Pred Narodnim domom se je potem seveda zopet kričalo in vpilo, da je bilo zaradi tega nekaj šip razbitih, pa ni čuda. Na vsak način pa so povzročili ti sobotni nemiri veliko razburjenost, ki se je pojavila potem drugi dan... Že po sedmi uri se je zbiralo ljudstvo na kolodvoru. Nemiri in tepeži so šele nastali, ko so prišli z vlakom zunanji hujšakci in pričeli peti in hujškati in rogoviliti, kakor da bi bili v Ljubljani. Palice so pele in tudi jajca so letela po zraku. Kmetje so se sramovali svojih slovenskih sodeželanov! Ob 10. uri je prišla glavna druha. Policija se je morala težko truditi, da je ločila nasprotnike. Po ovinkih in po stranskih ulicah so morali prvaki v mesto. Slovenski kmet je pa so lahko mirno in nemoteno korakali skozi mesto in jim ni nikdo skrivil niti lasu. Da so prvaki res le edino hujškali, je dokaz dejstvo, da so pred svojim Narodnim domom peli deželni izdajalske, protiaustrijske in proticesarske pesmi.

Kmalu po kosilu se je raznesla vest, da je druha prvaki hujšakcev napadla mirnega Nemca in ga pretepla. Ta vest je šla kakor ogenj skozi mesto. Naravno, da se je zbralo na tisoče ljudi na kolodvoru in da je bil položaj do skrajnosti napet. Bati se je bilo najhujšega. Zbrana je bila policija (okrog 30 mož orožništva)

in tudi vojaštvo je bilo pripravljeno. Ko so prišli vlaki, je prišlo pač do hudih pretepev. Vseslovanski znaki so bili strgani. Čez tisoč oseb je čakalo in vpilo. Bilo je pregrozno, in kar je poštenih ljudi, bodejo pač vsi rekli, da je bilo vse to posledica prvaške gonje. Po tej velikanski demonstraciji so šli Nemci na svoj shod, katerega se je udeležilo tudi mnogo naprednih kmetov. (Op. ur.: Nemškarji so se namreč nazivali napredne.) Na shodu je izjavil urednik Linhart slovesno, da nima nikdo ničesar proti slovenskemu kmetu, ves boj gre edino proti onim prvaškim hujšakcem, ki hočejo Štajersko raztrgati, ki hočejo Avstrijo izdati in ki nas hočejo združiti z balkanskimi cigani. Po shodu se je vtila množica proti spomeniku kmetijskega cesarja Jožefa II. Tisoči ljudi so sneli klobuke. Poslanec Malik je proslavil spomin tega največjega avstrijskega cesarja. Potem je šel velikanski sprevod pred mestno hišo in končno na koncert, katerega čisti dobiček je bil namenjen nemški šoli...

Posebni razgrajči slovenski so bili dr. Koderman, profesor Zelenik, krčmar Kureš iz Podvinc, mlinar Brenčič iz Rogoznice, krčmar »Pri Zamorcu« Muršec... Ploj tepen, to se ne da zanikati, gospod hofrat dr. Ploj je bil tepen! In vzrok je bil sam! Po hofratskem hrbtu so pokale palice... Tokrat so jih dobili glavni krivci: Ploj, Koderman, Muršec, Zelenik, Brenčič, Kureš in drugi... Ploj, glavni povzročitelj vseh dogodkov, tako so ljudje govorili. Ploj je moral bežati in le županu Ornigu, katerega je že opečovanokrat nesramno blatil in obrekoval, ki ga je pa vendar s policijo z golimi sabljami branil, se ima zahvaliti, da jih ni še več dobil. Ubogi Ploj, zdaj boš vendar mir dal? Ali še ne? Tako je končal ta dan. Mi pribijemo na koncu še enkrat sledeča dejstva: 1. Proti poštenemu slovenskemu kmetu nima nikdo ničesar. 2. Boj se gre edino proti prvaku, ki hočejo raztrgati Štajersko, ki so nasprotniki domovine avstrijske in cesarja! Kmetje! Ne verujte prvaškim lažem, ne pustite se zapeljati! Bodite Štajerci in gotovo bo vse tako ostalo, kakor je bilo... (»Štajerc«, št. 38, z dne 20. septembra 1908.)

»Mi pa pravimo, in kdor pozna razmere, mora priznati, da je to gola resnica: Vse, kar se je zgodilo dobrega in koristnega za slovensko ljudstvo na spodnjem Štajerskem in Koroškem, vse to so Nemci in nasprotniki storili. Naprednjaki so napravili nemške šole, ki jih ljudstvo želi in potrebuje, oni so seznanili kmete z racionalnim gospodarstvom, oni so kmetu oči odpirali in ga poučevali, kako bo napredoval...« (»Štajerc«, št. 42, z dne 18. oktobra 1908.)

Razvoj in pomen Ptuja

Na levem bregu Drave sredi Ptujškega polja kraljuje starodavno mesto Ptuj, ki se s ponosom lahko ponaša z izredno ugodno lego, bogato preteklostjo in v svetu znanim muzejem.

Mesto samo je polno spominov na davne dni; samostani in cerkve, izkopine, grbi in nad vrati meščanskih hiš preboki nad nadstropji nasprotnih hiš so le še zadnje priče nekdanjega cvetočega mesta. V sredini samega mesta pa gleda mirno, mlo in pokojno proti sinjemu nebu ptujski grad, ki nudi domačinu in tujcu pogled, poln krasote in divote, na zeleno Dravsko polje, Haloze in Slovenske gorice.

Pramati sedanjemu Ptujju je bila keltška naselbina, ki se je razvila na ozemlju današnje vasi Hajdine. Življenje in razvoj prvotnega selišča sta odeta v temo; šele rimski imperij je položil temelje večjemu mestu (Ulpia Traiana Poetovio). Toda tudi to ni trajalo dolgo; zapadni Goti in Huni so razrušili in opustošili naselbino na svojih vojnih pohodih. Nova doba v razvoju Ptujja in njegove okolice pričena šele z naselitvijo Slovanov. Ptuj sam je v poznejših letih večkrat menjal svoje gospodarje; solnograški nadškofje,

Madjari, »ptujski gospodje«, češki Přemisl Otakar II. in Habsburžani so mu bili oblastni vodniki.

In Ptuj danes? Povsod, kamor pogledaš, je muzej v muzeju. V obširnih sobah ptujškega gradu je dragocen, z ljubeznijo urejen muzej; starinska templja posvečena perzijskemu bogu Mithri, pričata na Hajdini, odnosno Gornjem Bregu o nekdanji veliki postojanki rimskih legij. Mestna občina sama pa ima ptujski muzej, ki je po zaslugi Mihaela Abramčiča, sedanjega ravnatelja spitskega muzeja, in domačih delavnih rok povsem urejen in vedno dobro obiskan.

V Ptujju deluje danes mnogo kulturnih, gospodarskih in socialnih društev, ki so in bodo mnogo doprinesla k razvoju in napredku mesta samega in njegove okolice. Tudi celotna ptujška gimnazija vrši v polni meri svojo vzvišeno funkcijo — vzgojo odločnih in zavednih slovenskih meščanov in kmetov v nekdanji zelo nemškarjskem ozračju; z njo vzajemno deluje za prosveto »Dijaški dom«, meščanska šola, osnovne šole in Glasbena Matica, za gospodarstvo in socialni napredek pa pletarska šola in več drugih slavnih ustanov.

Bodočnost? Regulacija Drave, kanalizacija, vodovod, novo sodno poslopje, zgrajitev novega dravskega mosta in temeljita poprava ptujskih cest so danes samo načrti in želje...

Dva roparja in elegantna sleparka pred sodniki

Dve kazenski razpravi pred tukajšnjim okrožnim sodiščem.

Sodne počitnice, ki so trajale mesec dni, so pri kraju. Pred okrožnim sodiščem ni bilo v tem času nobene večje razprave in je zato počival tudi naš sodniški poročevalec. Njegovih počitnic pa smo mu tovariši v redakciji bili kar nevoščljivi. S počitnicami pa je konec tovariške nevoščljivosti in njegovega brezdelja. Danes dopoldne nam je postregel za začetek nove sezone kar z dvema roparjema in elegantno sleparko.

Pred velikim kazenskim senatom sta se zagovarjala 50letni posestnik Štefan Furjan in 37letni delavec Jurij Lazar, oba iz Selc in obtožena, da sta nekega večera v marcu letošnjega leta napadla lovškega paznika Franca Butarja in mu s silo odvzela okoli 400 Din vredno lovsko puško. Butar je bil zaposlen kot lovski paznik pri veleposestvu Ulma na Zavrču. Ko se je 16. marca t. l. vračal iz gozda domov, sta ga okrog 7. ure zvečer srečala na samotni poti današnja obtožena Štefan Furjan in Jurij Lazar. Brez vsakega povoda sta navadila nanj in mu s silo odvzela lovsko puško. Butar, ki je tudi korenjak, se je napadalcema postavil v bran. Med ruvanjem ga je Furjan udaril trikrat z nožem po glavi, da ga je obšla kri. Lazar pa mu je odvzel puško. Drugi dan se je Butar podal k orožnikom in tam vse izpovedal. Pri zaslišanju valita obtožena krivdo drug na drugega. Furjan pravi, da se je Lazar prepiral z lovskim paznikom in da mu je on odvzel puško, ki so jo orožniki nekaj dni nato našli skrito v listnjaku pri Lazarju. Lazar pa vali vso krivdo na Furjana.

Oba obtožena sta tudi pri današnji razpravi vztrajala pri svojih prvotnih izpovedbah.

Zaradi izostanka prič pa je bila današnja razprava ponovno preložena.

Nato je stopila pred sodnika poedinca 25 letna Alma Markova, ženska prijetne zunanosti, ki bi ji človek na njeno obličje marsikaj zaupal. Boječe je odgovarjala na vsa stavljena vprašanja in je njen zavor napravil na poslušalce v razpravni dvorani vtis, da so jo pripravile samo težavne razmere do tega, da je prišla v konflikt s paragrafom, ki ji očita veliko sleparijo.

Obtožena Alma Markova si je nabavila pri čevljarskem mojstru Antonu Robinšku v Mariboru elegantne čevlje za 260 Din, pri krznarju Antonu Butolenu si je kupila raznega krzna za 1.870 Din, pri trgovcu Martinu Rantaši v Studencih je vzela na up raznega manufakturnega blaga za 584 Din, pri zlatarju Alojziju Stumpfju si je nakupila zlatnine in srebrnine za 3.810 Din, pri Lini Golobovi je dobila na up raznih pletenin v vrednosti 5.624 Din, pri trgovcu Ivanu Babiču si je vzela na up raznega specerijskega blaga za 2.650 Din, pri trgovcu Francu Belu pa je vzela na up raznega specerijskega blaga za 1.609 Din. Skupno je Alma, pod pretvezo, da bo plačala na obroke, ogoljufala razne trgovce torej za 15.207 Din. Pri vsakem pa je dala nekaj na račun.

Pri današnji razpravi je obtožena Alma Markova vse priznala, izgovarja pa se, da je imela namen poravnati ves dolg, toda razmere, v katerih je živela, ji tega niso dopustile.

Obsojena je bila na 2 meseca in 10 dni strogega zaporja in 200 Din denarne kazni ter na izgubo častnih državljskih pravic za dobo 2 let.

Sport

SK Mura : SK Rapid 2:1 (1:0).

Ob velikem številu občinstva se je odigrala v nedeljo prijateljska nogometna tekma med SK Muro in SK Rapidom iz Maribora. Mura je tokrat pokazala, da zna biti tudi na nogometnem polju nevaren nasprotnik. Enajstotica Rapida, ki je prošlo nedeljo premagala ISSK Maribor, je morala podleči krasni igri, ki so jo predvedli igralci Mure. Duša Rapida je bil, kot po navadi, Barlovič, ki je s svojo krasno igro pridobil simpatije občinstva. Potek igre je bil sledeč:

Sodnik Nemec zažvižga početek igre. Napetost med obema moštvoma je velika in žoga se zadržuje v glavnem na sredini. V 14. minuti doživi občinstvo veliko presenečenje. Domači dosežejo s krasno kombinacijo vodilni gol z desne ga krila. Napad Mure še večkrat ograža nasprotnikova vrata, toda branilec Barlovič je na mestu ter vsakokrat čisti situacijo. Levo krilo Mure je blesirano in tako le statira. Tudi centerhalf je blesiran ter igra Mura nekaj časa z desetimi igralci. Enajstmetrovka Murin vratar brani. Rapid napada večkrat nasprotnikova vrata, toda vratar je v izborni formi in obdrži vse strele. Prvi polčas se tako konča z 1:0 za Muro.

V 13. minuti drugega polčasa izenači Rapid na 1:1. Igra se nadaljuje ter ostane na obeh straneh več šans neizrabljenih. V 37. minuti enajstmetrovka za Muro. Z lepim strelom zviša desna zveza rezultat na 2:1 za Muro. Od slej naprej je Mura v premoči in le branilec Barlovič je pripisati, da se rezultat ni zvišal.

Obe moštvi sta igrali popolnoma fair. Pri Muri se je posebno odlikovala obramba. Občinstvo je z napetostjo spremljalo igro ter po končani tekmi s ponosom zapuščalo igrišče. Tekmo je sodil prav dobro g. Janez Nemec.

Primorje v Mariboru. V nedeljo 3. sept. gostuje po daljšem presledku ASK Primorje iz Ljubljane v Mariboru ter bo odigralo proti SK Železničarju prijateljsko tekmo. Primorje je obvezano nastopiti s kompletnim liginim moštvom. Tekma se bo odigrala ob 16.45 na novem igrišču SK Železničarja na Tržaški cesti, in sicer ob vsakem vremenu.

Lahkoatletski dvboj SK Železničar : SK Maraton bo v soboto 2. septembra in

v nedeljo 3. septembra, in sicer bodo skoki in meti v soboto popoldne na igrišču SK Maratona, teki pa v nedeljo dopoldne na Mariborskem otoku.

Nagrade lahkoatletskega prvenstva Maribora, ki se je izbojevalo 12. in 13. tm. v okviru »Mariborskega tedna«, so razstavljene v izložbi tvrde Paš v Slovenski ulici.

Jugoslavija:Poljska. Meddržavna nogometna tekma med Jugoslavijo in Poljsko bo 10. septembra v Varšavi.

Medklubski odbor LNP, službeno. V nedeljo 3. septembra bodo naslednje tekme: na igrišču SK Železničarja ob 15. prijateljska tekma ISSK Maribor rezerva: SK Železničar rezerva; ob 16.45 prijateljska tekma ASK Primorje (Ljubljana):SK Železničar. Službujoči odbornik g. Ilvar, Tajnik.

Odbor za delegiranje sodnikov pri MOLNP, službeno. Nedeljske tekne sodijo: ISSK Maribor rezerva:SK Železničar rezerva g. Kopic; ASK Primorje:SK Železničar g. Bergant.

Sokolstvo

IZ SOKOLSKÉ ŽUPE. Ožja seja župne uprave bo jutri v četrtek ob 19. uri v župni pisarni. Udeležba obvezna.

Sokol Maribor — matica. Jutri v četrtek se prične redna telovadba članic in naraščajnic. Naraščajnice ob 18., članice ob 19. uri na letnem telovadišču. Radi udeležbe na zletu v Ptuj pridite vse!

V proslavo 10letnice rojstva Nj. Vis. prestolonaslednika kraljeviča Petra in prvega staroste Sokola kraljevine Jugoslavije priredi Sokolsko društvo Maribor III. 8. septembra ob 15. uri javni telovadni nastop v Košakih na vrtu župana g. Požauka. K obilni udeležbi vabi odbor Sokolskega društva vse okoliško prebivalstvo.

Nerodna reč.

Dva znanca se izprehajata po parku. Eden izmed njiju navdušeno vzklizne:

— Vidite onole lepo in pikantno žensko? Bi vam ne bilo prav, ko bi z nama večerjala?

— Nič ne rečem, ampak opozarjam vas, da se kanite te ženske, ker je razkošna in nevarna...

— Kako jo poznate?

— Poznam. To je moja žena.

Ljubljanski velesejem „Ljubljana v jeseni“ 2.-11. sept. 1933

Kulturna in gospodarska razstava

Razstavišče obsega 40.000 m². — Jugosl. veterinarska razstava. — Razstave »Slovenska cerkev«, Misijonsko-etnološka in umetnostna slov. Madon. — Razstave vina, sira in mleka, medu, zelenjave, sadja in semen. — Vrtnarska razstava dalj. — Razstavi goveda montafonske pasme 2. in 3. septembra, in koz ter ovac 5. do 11. septembra. — Gospodinska razstava. — Etnološka razstava Timoške pokrajine. — Industrija, obrt (Spec. pohištvo). — Konkurenca jugoslov. har. monikarjev 8. septembra. — Zabavišče. — Varieté.

Polovična voznina na železnih. Popust na parobrodih.

Legitimacije se dobe pri biletarnah Putnika, vsi večji denarni zavodi, župni in občinski uradih.

Marj Skalan:

OCEANOPOLIS

Roman o skrivnosti človeške prošlosti

»Kaj se je zgodilo?« je vprašal.
»Nekaj zelo važnega,« je odgovoril Nubis. »Pravkar sem izvedel — kdo je glavni krivec nemirov.«
»To ste izvedeli?« se je začudil Tatalis.
»Da, gospod minister, izvedel sem.«
»In kdo je?«
»Doljan...«
»Doljan, on?« je vzkliknil Tatalis v nekem čudnem zmagoslavju. »Pojdite z menoj!«
Nubis in Tatalis sta vstopila v sejno dvorano, v kateri so okoli predsednika Semisa Ramisa sedeli senatorji in svetovalci. Začuden so se ozrli v Nubisa in podzvestno zasiftili, da prinaša važno vest.
»Gospod predsednik, gospodje senatorji in gospodje svetovalci,« je spregovoril Tatalis, »naposled smo le našli, kar smo tako dolgo zaman iskali: izsledili smo voditelja in povzročitelja nemirov.«
Člani vlade so se nestrno zgenili.
»Kdo je to?« je vprašal predsednik Semis Ramis.
»Naj govori tajnik Nubis!« je rekel Tatalis.
»Tedad govorite, Nubis!« je velel predsednik.
»Gospod predsednik in visoka vlada,« je spregovoril Nubis, »pravkar sem izve-

del, da je začetnik in voditelj pripravljajoče se vstaje tujec doktor Danilo Doljan.«
»Kje ste izvedeli?« je vzkliknil predsednik in prebledel. Senatorji in svetovalci so se spogledali.
»Dovolite mi,« je odgovoril Nubis, »da zaenkrat še ne povem imena mojega informatorja, ker bi to lahko škodovalo preiskavi ali pa jo popolnoma onemogočilo. Povem vam lahko samo toliko, da so moje informacije zelo točne in da prevzemam zanje popolno odgovornost. Naj visoka vlada ukrene, kar se ji zdi primerno, prosim pa, da se to zgodi čim prej. Vsaka minuta, ki jo izgubimo, je lahko usodna za nas vse.«
»Dobro je,« je dejal predsednik. »Hvala vam! Lahko odidete.«
»Gospod predsednik, gospodje senatorji in svetovalci,« je povzel nato Tatalis. »Dobro veste, da sem na nevarnost Doljanove svobode v našem podmorju opozarjal že ponovno, dobro veste tudi, da se moje svarilne besede niso upoštevale. Napočila je dvanaajsta ura in zato vas rotim, storite svojo dolžnost! Primito Doljana!«
»Tako je! Doljana je treba prijeti! Nemira mora biti konec! Zahtevamo sklep!« Tako so vzklikali senatorji in svetovalci drug za drugim in vse njihove oči so bile

vprte v predsednika, ki je sedel bled in vznemirjen na svojem sedežu. Potem je nastal trenutek mučnega molka. Vsi so čakali na njegovo odločilno besedo. Končno jo je le izrekel:

»Prepustite zadevo meni! Poskrbel bom, da pride Doljan takoj v moj kabinet, kjer se bom sam pogovoril z njim in nato predložil seji svoj predlog. Razpuščam sejo.«

XXXIX.

Kljub javni obdolžitvi, ki jo je izrekel ministerjalni tajnik Nubis pred senatom vlade, se predsednik Semis Ramis ni mogel sprijazniti z mislijo, da bi bil Doljan povzročitelj in voditelj upora. Nekako podzvestno je slutil, da mora biti tudi ta obtožba v neposredni zvezi s Tatalisovo zahtevo o spremembi Doljanove zunanjosti. Vendar ni mogel doumeti, kakšno bi utegnili biti ozadje, ki je privedlo senatorja Tatalisa do te akcije. Ko je bila izrečena na javni seji obdolžitev, bi bil moral zadevo postaviti takoj na dnevni red. Ravna je torej proti vsem starim navadam, ko se sejo nenadoma zaključil in sklenil, da bo prej sam osebno govoril z obdolženim. Umeknil se je zato v svoj kabinet, poklical svojega tajnika Atlisa in mu naročil, naj nemudoma poišče doktorja Danila Doljana ter ga privede k njemu.

Doljan je bil takrat v osrednji knjižnici, kjer se je pogovarjal s Soralifisom o neki znanstveni zadevi in ni niti najmanj slutil, kaj se pripravlja. Zato ni bil tudi prav nič vznemirjen, ko je stopil v knjižnico sluga vladnega predsedstva in mu

sporočil nalog, naj se nemudoma napoti v osrednji urad. Poslovil se je od Soralifisa kakor navadno in se odpeljal s slugo v podzemskem vozilu do predsedstva. Šele takrat, ko je stal v predsobi predsednika, se je nenadoma vprašal, kakšen bi utegnili biti razlog, da so ga tako nenadoma dvignili iz osrednje knjižnice in ga prepeljali tjakaj.

»Kaj mi hočejo? Pa menda niso izvedeli Jafisovih načrtov in izvedeli za moje sodelovanje?« je pomislil.

Toda časa za odgovor na ta svoja vprašanja ni imel več. Že so se odprla vrata predsednikovega kabineta in njegov tajnik mu je velel vstopiti. Negotovih korakov je Doljan prestopil prag in obstal nenadoma v oči v oči pred predsednikom Semisom Ramisom ter se mu poklonil.

»Klical sem vas, gospod doktor, da se pogovorim z vami o zelo važni zadevi,« je spregovoril predsednik. »Izvolite se-
st!«

Doljan je sedel na odkazano mu mesto in čakal nadaljnjih predsednikovih besed. Ta je nekaj trenutkov molčal in ga nemo opazoval, nato pa je spregovoril z resnim, toda vendar še vedno blagohotnim glasom:

»Gospod doktor, zadeva, o kateri moram razpravljati z vami, je zelo neprijetna in bi utegnili postati tudi usodna. Prosim vas zaradi tega, bodite popolnoma odkritosrčni. Zavedajte se, da sem vam bi vedno naklonjen in da sem vam tudi še sedaj, vsaj dokler se ne prepričam o resničnosti tistega, česar vas dol-
že.«

Zanimiva zbirka metuljev

Raritete francoskega zbiratelja.

Najmarljivejši francoski zbiralec metuljev je starejši gospod Moulit po imenu, ki ima obenem trgovino z metulji. V njegovi preteklosti je mnogo romantike. Moulit je iz premožne, pozneje obubožane rodbine. Njegov oče je bil stavbenik, ki je pa s ponesrečenimi spekulacijami z zemljišči izgubil vse premoženje. Prisiljen je bil sprejeti mesto v koloniji Guayana, kamor pošilja Francija težke zločince. Tam je Moulit gradil mostove, ceste in hiše. Že stari Moulit je bil strasten zbiralec metuljev in je seznanil s tem tudi svojega sina, ki je pa očeta prekosil. Po cele noči je prebil v gozdovih, od koder se je vračal z bogatim plenom.

V času, ko se je mladi Moulit lotil zbiranja metuljev, je bil največji okras zbirke vrste ogromen metulj iz Guayane, ki

mu je znanstveno ime Morpho menelaus. Ta orjaški metulj se je dal zelo težko ujeti, v mreži pa se je tako besno branil, da je prišel v zbirko vedno oguljen in opraskan. Leta 1898, ko se je napotil Moulit v pragozd, je pa imel srečo, da je ujel tega velikega metulja nepoškodovanega. V hipu, ko ga je ves navdušen ogledoval in ko so se metuljeva krila krasno svetlikala na soncu, je pa priletel mimo drugi Morpho menelaus, in sicer tako blizu, da bi ga bil skoraj lahko ujel z roko. Za drugim je priletel še tretji in Moulit je oba ujel. Tistega dne jih je ujel dvanaest. Njegov oče je bil zelo vesel, ker še nikoli ni videl toliko orjaških metuljev skupaj. Mladi Moulit se je bil pa potem naučil, kako je treba tega metulja loviti. Spoznal je bil, da privabljajo lesketajoča se krila ujetega metulja druge metulje in tako se mu je posrečilo kmalu ujeti več tisoč metuljev in jih prodati. Povpraševanje po njih je bilo tako veliko, da so pozneje zaposlili nad 1000

kazencev, ki so Moulitu pomagali loviti metulje. Kazenec je dobil za vsakega metulja tri franke. Ker so jih pa ujeli mnogo, je cena kmalu padla.

Ko je imel mož že veliko zbirko teh metuljev, mu je šinila v glavo misel, da bi lahko z njimi okrasil stanovanje. Metuljeva krila je dal vdelati v okvir in tako je nastala nova industrija, ki se je zlasti razširila v Angliji. Do svetovne vojne je bil ta okras zelo priljubljen, potem je pa prišel iz mode. Moulit je pa prišel pozneje na drugo misel. Iz metuljevih kril je začel sestavljati cele mozaike in te slike so bile tudi zelo priljubljene. Zadnje čase poskuša Moulit vtakati metuljeva krila v tkanine za ženske večerne obleke. Vse kaže, da se bo tudi ta moda razširila. Moulit ima največjo zbirko metuljev na svetu. Kot zbiralec ga je prekosil samo Walter Rothschild, ki ima nekaj redkih, krasnih metuljev, zaradi izredno visoke cene Moulitu nedostopnih.

Milijoni v knjižnih platnicah.

Dunajska policija je že nekaj časa samila in opazovala, da se pošiljajo na naslov: »Roman Landau, Curih« zelo pogosto debela pisma. Detektivi so svojo pozornost še poostriili in nedavno odprli neko tako ekspresno pismo, v katerem so našli 15 bankovcev po 100 šilingov. Policija je še nekoliko počakala in v nadaljnjih nekaj tednih zaplenila še nekaj poštnih paketov s knjigami, v katerih platnicah je našla skritih raznih tujih valut v skupni vrednosti več milijonov dinarjev. Seveda je bil denar takoj zaplenjen, obenem pa je policija aretirala tudi nekega hotelskega nameščence, ki je izpovedal, da mu je dajal pisma in ostale poštnne pošiljke redno dvakrat na teden neki 33letni Poljak Rauchwerger z naslovom, da jih odda na pošti. Pri zaslišanju je Rauchwerger izjavil, da pošilja ta denar v imenu nekaterih bank in zasebnikov, katerih naslovov pa doslej še ni hotel izdati.

Mali oglasi

Razno

SEDEMLETNO DEKLICO dam zakoncem brez otrok za svojo. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Uboga mati«. 3177

STARO ZIDNO IN STRESNO OPEKO ter stara vrata in okna kupite najceneje v Vrbanovi ulici št. 65. 3179

UPOKOJENKO. starejšo, večjo slovenskega in nemškega jezika, sprejemem na vso oskrbo za lažja hišna dela. Pismene ponudbe pod »Upokojenka« na upravo lista. 3178

Pijte drevno BRASIL-MATTE 1 urečica Din. 5.-
LANDERLE

OPOZORILO

Varujte se moljev, zato prodajajte obnošene obleke, čevlje, godala, knjige, porcelan starine itd. v Grajski starinarini. Trg svobode 1. Plašite najboljše. 2572

MARTIN SAFRAN, sobo-črkoslikar, pleskar in ličar, Maribor. Slovenska ulica 16, prevzema vsa v to stroko spadajoča dela ter jih izvršuje dobro in poceni. 2925

Prodajam

LEPI OBJEKT. v centru mesta, blizu kolodvora, obstoječ iz velike dvorane, vrta, raznih skladišč in velikih klet, primeren za razna podjetja in dve stavbeni parceli, ugodno na prodaj. Valjak, Maribor, Kino Union. 3187

MODERN LESTENEC s tremi žarnicami poceni na prodaj. Naslov v upravi »Večernika«. 6008

KNJIGA »HISTORIJA NAŠIH RATOVA«

s slikami, geografskimi kartami, z opisom vseh strahot vojne od leta 1912 do 1918. ceno na prodaj. Naslov v upravi »Večernika«. 6010

Kupim

ŽELEZEN ŠTEDILNIK, dobro ohranjen kupim takoj. Naslov v upravi »Večernika«. 6009

Sobo odda

GOSPODA sprejme na stanovanje in hrano poštena družina po solidni ceni. Marja Čerič, Jože Vošnjakova 19. II. nadstr. 3194

POŠTENEGA DELAVCA sprejemem kot sestanovaleca. Koroška cesta 74. pritličje, levo. 3188

KRASNO SOBO z dobro hrano oddam dvema osebam, pripravna tudi za dijak. Dr. Verstovškova ulica 6. III., vrata 21. 3186

OPREMLJENO SOBO, čisto, oddam. Krekova ulica 14. 9. 3161

OPREMLJENO SOBO

z uporabo kopalnice, oddam takoj. Vpraša naj se v dr. Verstovškovi ulici 4. I. nadstr. desno. 5000

VELIKO SOBO s številnikom, takoj oddam. Dravska ulica 8. 3185

PAZNO SOBO oddam. Betnavska cesta 82. 3182

GOSPODE sprejemem na stanovanje. Alek sandrova cesta 17, dvorišče, prvo nadstr. 3181

SOSTANOVALKO. gospodično, sprejemem v celo oskrbo. Naslov: Strma ulica 3, Krčevina. 3176

SEPARIRANO, LEPO OPREMLJENO SOBO, solčno, oddam 2-3 gospodom ali zakoncem z ali brez hrane, eventualno sprejemem 2 dijake ali dijakinji v celo oskrbo. Vprašati: Frankonova ulica 23. 3175

OPREMLJENO SOBO oddam mirni osebi poceni. Po brežja cesta 21, blizu Magdalene. 3195

Dijaško stanovanje

DVA ALI TRI DIJAKE in eno gospodično, sprejemem v prostorne sobe. Tattenbachova ulica 16, vrata 19. 3183

TRI DIJAKE nižješolce, sprejme inteligentna starejša dama v popolno oskrbo in nadzorstvo, v bližini parka. Gosposka ulica 56, II., levo. 3180

DVA DIJAKA sprejme na stanovanje in hrano uradniška družina Soba solčna. Klavir na razpolago. Naslov v upravi. 3140

Služba dobi

UČENEC se sprejme. Knjižarna Weigl. 3192

Služba išče

GOSPODIČNA zmožna slovenskega jezika, strojepisja, nemškega jezika, ter stenografije, išče službo v pisarni ali trgovini. Cenl. ponudbe pod »Maribor« na upravo lista. 2846

Kupujte svoje potrebščine pri naših inserentih!

Šolske

torbice, nahrbtnike, denarnice ročne torbice itd. v veliki izbiri po nizkih cenah priporoča

Ivan Kravos, Aleksandrova 13